

1.11.2007

A 2028/
KAS-2007-R-17-531

Sikaco Oy
Kontiolammentie 133
59100 Parikkala

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Sikaco Oy:n sikalatoimintojen laajentaminen ja kehittäminen, Parikkala

1 HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Sikaco Oy on toimittanut 3.7.2007 Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle Parikkalaan suunnitteilla olevan sikalatoimintojen laajennushanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Hankkeen nimi

Sikaco Oy:n sikalatoimintojen laajentaminen ja kehittäminen

Hankkeesta vastaava

Sikaco Oy
Kontiolammentie 133
59100 Parikkala

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti

ProAgria Etelä-Karjala
PL 46
53101 LAPPEENRANTA

Yhteysviranomainen

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus

Yva-arvioinnin peruste

Hankkeen YVA -menettelyn tarve määräytyy YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon kohdan 1 b perusteella. Asetuksen mukaan YVA-menettelyä sovelletaan sikaloihin, joissa kasvatetaan yli 3 000 sikaa (paino yli 30 kg/sika).

Yva-menettely ja sen tavoitteet

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullessaan suoritetaan. Yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antamassa lausunnossa esitetään onko arviointiohjelma riittävä ja miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa YVA-selostuksesta ja sen riittävydestä.

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa ja muiden kannanotot hankkeesta vastaavalle. YVA-arvioinnin tuloksia käytetään hyväksi hankkeen edellyttämiä lupia käsiteltäessä. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Hanketausta sekä hankkeen kuvaus

Sikaco Oy on Parikkalassa toimiva porsastuotantoon erikoistunut osakeyhtiö, jonka omistajina on tällä hetkellä kahdeksan sikatalousyrittäjää. Sikalatoimintojen laajentamis- ja kehittämishankkeen tarkoituksena on rakentaa nykyisen porsastuotantoyksikön viereen lihasikala, joka kasvattaisi vuoteen 2012 mennessä osan tai kaikki Sikaco Oy:n tuottamat porsaas. Lihasikalan tarkoituksena on turvata lihasikojen kasvatus ja varautua omistajiensa lihasikaloiden toiminnassa tapahtuviin muutoksiin tulevaisuudessa. Lihasikalaa varten perustetaan erillinen yhtiö, jonka osakkaiksi tulisivat osa tai kaikki nykyisen Sikaco Oy:n osakkaat.

Hanke sijoittuu Sikaco Oy:n nykyisen porsastuotantolaitoksen länsipuolelle sen välittömään läheisyyteen (noin 70 metrin etäisyydelle) Rajasuontien varteen Mäntylahden kylään tilalle, Metsälä rno 6:70. Tilan omistaa tällä hetkellä Sikaco Oy ja tulevan rakennuspaikan omistaa Parikkalan kunta.

Nykyinen sikala sijaitsee Mälkiänmäen ja Mälkiänalussuon välisellä kivennäismaalla. Alue on pääosin metsätalouden käytössä. Lähimpään asutukseen on etäisyyttä 950 metriä. Nykyinen sikala sijaitsee tasaisella hiekkakankaalla. Sama maalaji on myös laajennushankkeelle varatulla alueella. Hanke ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Hankkeen ympäristössä on Parikkalan kunnan retkeilyreitistöön kuuluva Kyyjärpäänjoen polku. Lähimmillään matkaa retkeilyreitille on 300 metriä. Parikkalan kunnan vanha kaatopaikka sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä sikalasta ja sen laajennusosasta.

Nykyisellään Sikaco Oy:llä on tuotantorakennuksen yhteydessä kaksi lietesäiliötä, joiden kapasiteetti on 2x1000 kuutiometriä. Lietesäiliön täyttö tapahtuu alakautta.

Tuotantorakennuksen yhteydessä olevien lietesäiliöiden lisäksi Sikaco Oy:n hallinnassa on neljä keskimäärin 1 000 kuutiometrin etäsäiliötä Parikkalan kunnan alueella, jotka ovat myös laajennetun lihasikalan käytettävissä. Laajennushankkeessa sijoitetaan lietesäiliö lihasikalan viereen ja etsitään mahdollisesti uusien etäsäiliöiden paikka. Lietealtaissa ei ole rakenteellisia katteita ja tarkoitus on, ettei uusiakaan säiliöitä katettaisi. Lietesäiliöissä käytetään kelluvaa katetta.

Nykyisellään lietteen levityksestä on sopimus 23 vastaanottajan kanssa. Sopimukseen liittyvää lannanlevitysalaa on yhteensä 662 hehtaaria. Laajennuksen yhteydessä levitysalan tarve kasvaa ja sitä varten haetaan uusia levitysaloja. Nykyinen levitysalakattaa kuitenkin jo 2/3 laajennusvaihtoehtojen lietteen levitysalan tarpeesta.

Arvioitavat vaihtoehdot ja toteuttamatta jättäminen

Arviointi käsittää seuraavat vaihtoehdot ja niiden arvioinnin:

Vaihtoehto 0:

Sikaco Oy:n toiminta jatkuu nykyisellään vuonna 2002 valmistuneessa porsastuotantoyksikössä (850 emakkoa).

Vaihtoehto 1:

Sikalan toiminta porsitusyksikössä jatkuu nykyisellään ja lisäksi rakennetaan 3 000 neliömetrin lihasikala porsastuotantoyksikön länsipuolelle. Tuotannossa olisi 850 emakkoa ja 3 000 lihasikaa, joiden tuottama lietemäärä vuodessa olisi noin 12 000 kuutiometriä.

Vaihtoehto 2:

Sikalan toiminta porsastuotantoyksikössä jatkuu nykyisellään ja porsastuotantoyksikön länsipuolelle tehdään noin 6 000 neliömetrin lihasikala, jossa kasvatetaan kaikki Sikaco Oy:n tuottamat porsaas. Tuotannossa olisi 850 emakkoa ja 6 000 lihasikaa, joiden tuottama lietelantamäärä vuodessa olisi noin 18 000 kuutiometriä.

Asiaan liittyvät muut hankkeet

Sikalan laajennustyöt eivät suoranaisesti liity muihin hankkeisiin. Mutta YVA-ohjelmassa on mainittu mm., että asiantuntija-arviointiin energian tarpeesta ja tuotantomahdollisuuksista liittyy esimerkiksi arvio biokaasulaitoksen käyttömahdollisuuksista lämmön/sähkön tuotannossa.

Arvioitavat ympäristövaikutukset

Sikaco Oy:n sikalatoimintojen kehittämishankkeen arviointiin kuuluvat erityisesti seuraavat seikat:

- lannan varastointi, kuljetus ja levitys
- liikenne
- energian käyttö ja energia tehokkuus
- hajuhaitat ja päästöt ilmaan
- jätteiden käsittely

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Uuden sikalan rakentaminen vaatii yksityiskohtaiset rakennussuunnitelmat. Hankeen toteuttaminen vaatii rakennusluvan sekä ympäristöluvan.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Parikkalan kunnan ilmoitustaululla 16.8. – 28.9.2007. Arviointiohjelma on nähtävillä arviointimenettelyn aikana Parikkalan kunnan teknisessä toimessa ja pääkirjastossa. Internetissä ohjelmaan voi tutustua sivuilla <http://www.proagria.fi/ek/>. Kuulutus on julkaistu Parikkalan-Rautjärven Sanomissa 16.8.2007. Kuulutus on lisäksi nähtävissä Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen internetsivuilla.

Arviointiohjelmasta pyydettiin toimittamaan lausunnot ja mielipiteet 28.9.2007 mennessä Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle. Lausunnot pyydettiin seuraavilta taholta: Parikkalan kunta, Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Suomen lääninhallitus/Kouvola palveluyksikkö, Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus/Lappeenranta, Parikkalan omakotiyhdistys, Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry, Laatokan-Karjalan luontoystävät ry, Oronmyllyn Toimintakeskus, Tiehallinto/Kouvola ja Ratahallintokeskus.

Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä käsittelevä yleisötilaisuus järjestettiin 29.8.2007 Parikkalan kunnan Harjulinnessa. Hanketta varten eri intressipiirien edustajista koottu ohjausryhmä on kokoontunut yhden kerran.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on saanut arviointiohjelmasta lausunnot Parikkalan kunnalta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskukselta, Tiehallinnon Kaakkois-Suomen tiepiiriltä ja ratahallintokeskukselta. Lausuntojen keskeinen sisältö on esitetty seuraavassa kohdassa. Kopiot lausunnoista toimitetaan hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristökeskuksessa.

Parikkalan kunnanhallitus, saapunut ympäristökeskukselle 30.10.2007
(Kunta oli pyytänyt lausunnon toimittamiselle lisää aikaa lokakuun loppuun saakka lautakuntien kokousaikataulujen takia; hankkeella ei ole kiire.)

Kunnanhallitus päätti todeta Parikkalan kunnan lausuntona Sikacon YVA-arviointiohjelmasta, että asian jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä valvontalautakunnan lausunnoissa esitetyt kannanotot.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Nykyinen sikala ja sen laajennushanke sijaitsevat hiekkakankaalla, n. 750 metrin päässä Heralammen ykkösluokan pohjavesialueesta, josta Parikkalan kunta ottaa pääasiallisen käyttövetensä. Sikalaan suuntautuvan raskaan liikenteen määrä tulee kasvamaan mahdollisen laajennuksen myötä myös Melkonimenttiellä ja valtatie kuudella.

Sikalan YVA-arviointisuunnitelmassa tulee olla tarkempi esitys siitä, liittyykö lietalannan varastointiin Heralammen pohjavedenottoalueeseen vaikuttavia riskitekijöitä ja miten niitä tarkastellaan. Liikenteen vaikutusten arviointi tulee ulottaa myös Särkisalmen taajamaan, Melkonimenttien varteen.

Valvontalautakunta:

Arviointiohjelmassa on monipuolisesti tarkasteltu ympäristövaikutuksia joskin ohjelmaan tulisi lisätä tarkennukset lannan varastoinnin ja kuljetuksen lisäksi myös lannan levityksestä. Ohjelmassa tulisi arvioida lannan levitykseen käytettävät peltoalat eri vaihtoehtojilla ja niiden riittävyyden arviointi, koska ympäristövaikutukset ulottuvat myös tuotannosta syntyvän lannan levittämisalueiden ympäristöön. Muilta osin ei arviointiohjelmasta ole huomautettavaa.

Tiehallinto, saap.12.10.2007

Arviointiohjelmassa esitetty liikenteen vaikutusten tarkastelualue ei ulotu yleiseen tieverkkoon. Sikalan liikennemäärien lisääntyminen ei todennäköisesti vaikuta merkittävästi vt 14:n liikenteeseen, mutta toiminnasta aiheutuvia arvioituja liikennemääriä olisi hyvä verrata myös vt 14:n liikennemääriin sekä kiinnittää huomiota risteysalueen liikenneturvallisuuteen.

Etelä-Suomen lääninhallitus sosiaali- ja terveysosasto, saap. 21.09.2007

Etelä-Suomen lääninhallitus ei tässä vaiheessa käytä sille varattua mahdollisuutta antaa lausuntoa asiassa.

Ratahallintokeskus, saap. 02.10.2007

Liikennöinti nykyisen sikalan alueelta tapahtuu Parikkala-Savonlinna –rataosan ylitse, Kosonen –nimisen tasoristeyksen kautta. Tasoristeys on vartioimaton ja radan itäpuolella kulkee yleinen tie. Arviointiohjelmassa esitetty mahdollinen sikalatoiminnan kasvattaminen aiheuttanee todennäköisesti lisääntyvää liikennöintiä edellä mainitun tasoristeyksen kautta ja siten toiminnan vaikutukset on liikenneturvallisuutta heikentäviä. Erityisesti tulee huomata se, että yhdistelmäajoneuvot saattavat joutua odottamaan radalla pääsyä yleiselle tielle, koska radan ja yleisen tien välinen etäisyys on niin lyhyt.

Kaakkois-Suomen TE-keskus, saap.28.09.2007

Kyseessä on haasteellinen investointi, jossa nykyistä yksikkökokoa kasvatetaan merkittävästi. Tavoitteena on tuotannon tehostamisen avulla turvata sikatalouden kilpailukyky. Hankkeella pyritään varmistamaan toisaalta porsaiden menekki ja toisaalta reagoimaan alueen lihasiantuotannossa odotettavissa oleviin rakennemuutoksiin.

Esitetty ympäristövaikutusten arviointiohjelma on kattava suunnitelma sikalatoimintojen merkittävästä laajentamisesta aiheutuvien ympäristövaikutusten arvioinnista, tarvittavista selvityksistä ja arviointimenettelyn järjestämisestä. Ohjelma sisältää mielestämme otsikkotasolla kaikki ne näkökulmat, jotka selvitetään varsinaisessa arviointiselostuksessa. Muutama arviointiohjelman kohtaan haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota.

Arviointiohjelmassa jää jonkin verran epäselväksi se, onko laajentaminen tarkoitus toteuttaa kaksivaiheisena vai ovatko laajennusvaihtoehdot 1 ja 2 toisiaan korvaavia. Tekstin eri osissa puhutaan toisaalla vaihtoehdoista 1 ja 2 ja toisaalla hankkeen ensimmäisestä vaiheesta ja toisesta vaiheesta. Jos kyse on vaihtoehdoista, milloin rat-

kaisu jommankumman hyväksi tehdään? Vai tehdäänkö ympäristövaikutusten arviointi "varmuuden vuoksi" suuremman laajentamisvaihtoehdon mukaisesti?

Arviointiohjelmassa todetaan, että olemassa olevan tuotannon lannan käsittely perustuu pitkälti lannan vastaanottosopimukseen (23 vastaanottajaa). Useimmissa näissä lannan vastaanottosopimuksissa on taustalla edellisen ympäristötukijärjestelmän (2000-2006) erityistukisopimukset, joilla lannan vastaanottoa on tuettu ympäristötukivaroilla. Tänä keväänä, uuden ympäristötukijärjestelmän astuttua voimaan, lannan käytön tehostamista koskevia sopimuksia ei enää tehdä. Tätä merkittävää muutosta ei ole otettu huomioon arviointiohjelmassa, eikä siinä myöskään pohdita sitä, ovatko viljelijät edelleen halukkaita ottamaan lantaa vastaan, kun toimintaa ei jatkossa tueta erityistukivarin.

Em. erityistuelle ollaan parhaillaan suunnittelemassa korvaavaa tukimuotoa. Toistaiseksi on kuitenkin epäselvää, minkä tyyppinen tämä tuki tulee olemaan. Lannan varastointi ja käsittely tulisi varmistaa myös siinä tapauksessa, että näille ei ole saatavissa rahallista tukea.

Arviointiohjelmassa mainitaan biokaasun tuottaminen yhtenä mahdollisuutena lannan käsittelyyn. Ohjelmasta ei selviä se, kuinka vakavasti tätä vaihtoehtoa tullaan harkitsemaan. Vaikka osa syntyvästä lannasta käytettäisiin biokaasulaitoksessa, on energiantuotannosta vapautuva jäte edelleen lantaan rinnastettava orgaaninen lannoite. Varautuminen erilaisiin häiriötilanteisiin on välttämätöntä näin suurissa tuotantoyksiköissä. Sähköhäiriöiden osalta todetaan, että nykyisessä tuotantolaitoksessa on varavoimakone. Onko nykyinen aggregaatti kuitenkin riittävän tehokas merkittävästi laajemmassa yksikössä. Tuotannon laajetessa voimakkaasti eläintautien ennaltaehkäisyn merkitys korostuu entisestään.

Vesihuollon varautumisjärjestelyt on selostettu jossain määrin puutteellisesti. Tarvittava vesimäärä laajennuksen jälkeen on ilmeisen suuri. Paloturvallisuuteen liittyvistä kehittämistarpeista ei löydy lainkaan mainintaa arviointiohjelmassa.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristökeskus on tarkistanut arviointiohjelman ja katsoo, että se on tarkoitustaan vastaava ja pääosiltaan riittävä vaikkei kovin seikkaperäinen. Arviointiohjelmassa on otettu huomioon arviointiohjelmasta YVA-lain ja -asetuksen 11 §:n mukaan vaadittavat keskeiset seikat. Ympäristökeskus esittää arviointiohjelmasta ja siinä esitettyihin arvioitaviin ympäristövaikutuksiin seuraavia huomioita ja tarkennuksia. Ympäristökeskus on lausuntoa laatiessaan ottanut huomioon arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet. Kannanotot ovat asiallisia ja myös niissä esille nostetut seikat on syytä ottaa huomioon YVA-selostusta laadittaessa.

Hankkeen ja nykytilan kuvaukset

Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeen perustiedot sekä hankkeen tarkoitus riittävästi. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on asianmukaisella tavalla esitetty tiedot hankkeen suunnitteluvaiheesta, sijainnista ja maankäyttötarpeesta sekä hankkeesta vastaavasta. Toimintaa koskeva kaavakuva on selkeä ja kuvaa havainnollisesti nykyisen toiminnan eri vaiheita. Nykytoiminnan laajuutta koskevat numeeriset tiedot tulee selostusvaiheessa tuoda kuitenkin vielä selkeämmin esiin (olemassa olevan porositussikalan koko, emakkomäärä, tuotettu lietemäärä, tarvittava/tehdyt sopimukset lietteen levityksen peltopinta-alasta yms.), mikä helpottaa yleiskuvan luomista eri vaihtoehtoja vertailtaessa.

Arviointiselostukseen on myös syytä lisätä nykyisten ja suunnitteilla olevien lietesäiliöiden sekä etälietesäiliöiden ja muiden sikalatoiminnan vaatimien rakenteiden sijainnit sekä arvio mahdollisten uusien etälietesäiliöiden tai mm. rehun varastointiin tarvittavien rakenteiden tarpeesta ja mahdollisista sijainneista.

Ympäristön nykytilan kuvaus on arviointiohjelmassa varsin suppea. Ohjelmassa olisi tullut esittää tiedot alueella tehdyistä selvityksistä, kuten alueella tehdystä pohjaveden tarkkailusta. Arviointiselostuksessa tuleekin esittää tiedot pohjavesien tarkkailusta tarkkailupisteineen ja vedenlaatutietoineen ja pohjaveden virtaussuuntineen. Kuvauksissa tulee liittää tiedot myös lähimmästä pohjavesialueesta. Lisäksi tulee esittää tiedot pintavesien päävirtaussuunnista karttakuvineen ja mahdolliset tiedot pintavesien tarkkailusta sekä tiedot alueen ilman laadusta sekä alueen hajutilanteesta. Lisäksi tulee esittää tiedot alueen luonnonoloista, kuten kasvillisuudesta ja eläimistöstä. Ohjelmassa esitetty retkeilyreittiä koskeva kartta (kuva 5) on muutoin havainnollinen, mutta sen yhteyteen olisi hyvä lisätä merkkien selitykset (hiidenkirnu, laavut, Oronmyllyn toimintakeskus tms.) sekä mittakaavatiedot. Myös muiden karttojen osalta tulee mittakaavatiedot esittää. Etäisyys lähimpään asutukseen on mainittu tekstitiedossa, mutta lähimmät asuin-, lomarakennus- ja matkailukäytössä olevat kohteet tulisi esittää myös karttatiedoissa.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat on mainittu arviointiohjelmassa. Hanke on yleiskaava-alueen ulkopuolella. Selostusvaiheessa tulee esittää hankkeen edellyttämät maankäytön lupatarpeet ja kaavoitusta koskevat suunnitelmat.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa on tuotu arvioitavat vaihtoehdot (0-vaihtoehto ja vaihtoehdot VE 1 ja VE 2) ja niiden sisältö riittävän selkeästi esiin. Hankkeelle on esitetty arviointiohjelmassa yksi sijoituspaikka kahdella eri lihasikalakapasiteetilla yhtiön nykyisen porsitussikalan välittömään läheisyyteen. Sijoituspaikan valinta jo olemassa olevan toiminnan yhteyteen on ympäristökeskuksen mielestä luonnollinen vaihtoehto, mutta perustelut asialle olisi ehkä voitu tuoda vielä selkeämmin esille. Toiminnan laajentaminen olemassa olevan toiminnan yhteyteen sisältänee selkeitä etuja verrattuna tilanteeseen, jossa uusi lihasikala olisi rakennettu jonnekin muualle (sikojen vaivaton siirto porsitussikalasta lihasikalaa, jo olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen kuten valmis tieyhteys, sähköntoimitus, varasähköistys, osaava ja riittävä henkilöstö tms.) Vaihtoehdon 2 mukainen kapasiteetti lienee myös luonnollinen, koska se vastaa porsitussikalan maksimiporsastuotantoa. Arviointiselostuksessa tulee vaihtoehdon kaksi osalta tuoda lisäksi selkeästi ilmi, onko tarkoitus toteuttaa maksimivaihtoehto joka tapauksessa vaiheittain (eli vaihtoehdon yksi kautta). Tulee myös arvioida, missä vaiheessa ratkaisut rakentamisen vaiheista/vaihtoehdoista tehdään.

Koska hankkeella lähinnä korvataan Parikkalan kunnan alueella ja lähialueilla tapahtuvaa lihasikojen kasvatusta, tulee selostuksessa tuoda esille ja vertailla jatkokasvatuksen keskittämisen vaikutuksia.

Yleisellä tasolla voidaan toki laitoshankkeiden YVA-menettelyjen osalta todeta, että liikkumavara vaihtoehtojen muodostamisessa on varsin kapea. Tällöin tarkasteltavaksi jää useimmiten hankekohtaisesti esim. erilaiset layout-vaihtoehdot (rakennusten, laitteistojen, toimintojen sijoittaminen tms.), joilla kuitenkin sinänsä voi olla merkitystä mm. haitallisten vaikutusten lieventämiseen liittyvissä kysymyksissä.

Muut vertailtavat asiat

Jo ohjelmavaiheessa olisi voitu tuoda esille lietalannan levitykseen tarvittavat peltoalat eri vaihtoehtoilla. Arviointiselostuksessa tuleekin esittää selkeästi tarvittavat ja käytettävissä olevat peltoalat. Lannan levitykseen liittyen tulee myös ottaa huomioon uuden ympäristötukijärjestelmän vaikutukset mahdollisuuteen toimittaa lantaa peltolevitykseen. Rehujen aiheuttaman ympäristökuormituksen vähentämiseksi on arvioitava hyvän ruokintastrategian, rehusuunnittelun ja raaka-ainevalintojen vaikutusta.

Arviointiohjelmassa on mainittu esimerkinomaisesti, että arvioitaisiin biokaasulaitoksen käyttömahdollisuuksia lämmön/sähkön tuotannossa. Ympäristökeskus pitää asian selvittämistä tässä yhteydessä erinomaisena asiana ja esittääkin, että vaihtoehtoon 2 lisättäisiin lannan käsittelyä koskevat alavaihtoehdot. Niissä tarkasteltaisiin käsittelemättömän lietalannan peltolevitystä ja toisaalta lannan käsittelyä biokaasulaitoksessa. Biokaasulaitoksen tekniset toimintaperiaatteet, mahdolliset päästöt ja niiden laatu olisi myös kuvattava. Myös muita lannan käsittelyvaihtoehtoja voitaisiin tarkastella kuten lannan esikäsittelyä kompostoimalla, ilmastamalla, kiinteän aineen mekaanisella erottamisella, lannan imeyttämällä turpeeseen tai muulla mahdollisella ratkaisulla.

Tässä yhteydessä voitaisiin selvittää mahdollisuuksia käsitellä biokaasulaitoksessa muitakin potentiaalisia biohajoavia jätteitä sekä uusien infra- ja logistiikkarakenteiden tarvetta, myös saatavan energian hyödyntämisen kannalta. Tähän liittyen ympäristökeskus muistuttaa, että biologisille käsittelylaitoksille, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, sovelletaan YVA-lakia. Ympäristökeskus esittääkin selvitettäväksi ja harkittavaksi, että nyt kyseessä olevan hankkeen arviointiohjelma täydennettäisiin käsittämään riittävän suuri biokaasulaitos.

Kaikissa vaihtoehtoissa on otettava huomioon parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaan käytännön (BEP) mukaiset ratkaisut niin sikalarakennusten tekniikassa, ilmanvaihdossa (energian säästössä sekä haju- ja ammoniakkipäästöjen vähentämisessä), tilojen puhdistamisessa, jätevesien käsittelyssä, rehuvarastojen ratkaisuissa, lannan käsittelyssä, lannan levitysmenetelmissä ja jätteiden käsittelyssä (mukaan lukien kuolleiden eläinten ruhot).

Vaikutukset ja niiden selvittäminen sekä vaikutusalueen raja

Vaikutusten arviointi on kohdistettu hankkeen kannalta merkittäviin keskeisiin vaikutuksiin, vaikkakin ne on esitetty kovin luettelonomaisesti. Arvioinnissa on ohjelmassa esitetyn lisäksi kiinnitettävä huomiota mm. seuraaviin seikkoihin:

- Pohjavedet ja ympäristöriskit,
 - mahdollisuudet lisävedenottoon ja pohjavesiesiintymän riittävyys myös poikkeustilanteissa (mm. kuivuus),
 - lietalannan varastoinnin riskitekijät pohjavesien laadulle ja pohjavedenotamolle, lähinnä Heralammen pohjavedenottoalueeseen,
- Pintavedet
 - toiminnan mahdollinen ravinnekuorma ja bakteeripäästöt pintavesistöön,

- Liikenne,
 - toiminnasta aiheutuvia arvioituja liikennemääriä on verrattava myös vt 14:n liikennemääriin sekä kiinnitettävä huomiota risteysalueen liikenneturvallisuuteen,
 - liikenteen vaikutusten arviointi on ulotettava myös Särkisalmen taajamaan, Melkonimentien varteen,
 - vartioimattoman tasoristeyksen turvallisuus ottaen huomioon myös liittyminen yleiselle tielle,
- Häiriötilanteet ja onnettomuudet
 - Toiminnasta aiheutuvien riskien ja onnettomuuksien (esim. tulipalot ja niiden sammutusvesien johtaminen, lietesäiliöiden rikkoutuminen, liikenneturmat, sähkökatkot, eläintaudit, mahdollisen biokaasulaitoksen toimintahäiriöt) ympäristövaikutukset on arvioitava, lisäksi on esitettävä toimenpiteet niiden ennaltaehkäisemiseksi.

Selostuksessa on myös esitettävä eri vaihtoehtojen mukaisia lietteenlevitysalueita ja arvioitava niiden vaikutuksia ja selvitettävä lietteenlevityksen vaikutusalueet.

Toiminnan vaikutusalueesta on esitetty karttakuva 3. Tekstissä on kerrottu hajupäästöjen vaikutusalueen ulottuvan 500 metrin päähän sikalasta. Tämä rajausta perustuu ympäristöministeriön ohjeistukseen vähimmäisetäisyyksistä (kirje Dnro YM4/401/2002). Arvioinnissa on kuitenkin huomattava, että vaikutusalue ei ole sama kuin vähimmäisetäisyys häiriintyviin kohteisiin. Vaikutukset ulottuvat näitä etäisyyksiä laajemmalle, vaikkakin todennäköisesti lievempinä. Lisäksi sääolot voivat muuttaa vaikutusaluetta.

Arviointiohjelmassa ei ole arvioitu vesistövaikutusten vaikutusaluetta pintavesiin. Tämä on otettava huomioon arviointiselostuksessa.

Arvioinnissa käytettävät menetelmät

Arviointiselostuksessa tulee tuoda selkeästi esille ympäristövaikutusten arvioinnissa käytetyt menetelmät ja niihin liittyvät oletukset ja epävarmuustekijät, samoin kuin se, miltä osin tarkastelu on perustunut laskennallisiin seikkoihin, kirjallisuuteen, muuhun vastaavaan materiaaliin, tehtyihin selvityksiin / tutkimuksiin, maastoinventointeihin tai haastatteluihin yms.

Vaikutusten seuranta

Arviointiohjelmassa ei ole mainintaa seurantaohjelman laatimisesta. Arviointiselostukseen tuleekin laatia ehdotus laajennetun sikalan vaikutusten seurantaohjelmaksi.

Osallistuminen

Hankkeesta tiedottaminen ja osallistumisen järjestäminen on YVA-ohjelmavaiheessa ollut riittävää. Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 29.8.2007. Yleisötilaisuuteen saapui joitakin yleisön edustajia ja hankkeesta käytiin lyhyehkösti keskustelua. Aiheesta myös kirjoitettiin paikallisessa lehdessä. Selostuksen valmistumisen jälkeen on tarkoitus pitää yleisötilaisuus.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointia varten on perustettu ohjausryhmä. Arviointiohjelmaluonnosta käsittelevä ohjausryhmän kokous pidettiin 19.4.2007. Ohjausryhmän lienee syytä kokoontua vielä vähintään yhden kerran, mieluiten jo ennen arviointiselostuksen jättämistä. On tärkeää, että hankkeesta tiedotetaan avoimesti koko arviointiprosessin ajan ja myöhemmin hankkeen toteutuessa sen elinkaaren ajan laadittavan seurantaohjelman mukaisesti.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä yhdessä arviointiohjelman kanssa arviointimenettelyn ajan Parikkalan kunnan teknisessä toimessa ja pääkirjastossa sekä Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen toimipaikoissa (Kauppamiehenkatu 4, Kouvola sekä Laserkatu 6, Lappeenranta). Lausunto on nähtävillä myös internet-osoitteessa www.ymparisto.fi/kas > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutustenarviointi.

Johtaja

Leena Gunnar

Ylitarkastaja

Erja Monto

MAKSU

Maksu 4370 euroa

Peruste: ympäristöministeriön asetus alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006)

TIEDOKSI

Parikkalan kunta
 Etelä-Karjalan liitto
 Etelä-Suomen lääninhallitus, Kouvolan palveluyksikkö
 Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus, Lappeenranta
 Parikkalan omakotiyhdistys
 Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry
 Laatokan-Karjalan luontoystävät ry
 Oronmyllyn Toimintakeskus
 Tiehallinto, Kouvola
 Ratahallintokeskus
 Ympäristöministeriö
 Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiohjelmää)